

Zpravodaj

Vanovice – Drválovice

LEDEN 2021

Vážení spoluobčané,

dovolte mi, abych vás všechny na počátku roku 2021 pozdravil a popřál Vám jen vše dobré a hlavně pevné zdraví.

Chtěl jsem vás na titulní stránce pozdravit krásnou zimní fotkou z konce loňského roku. Zadařilo se, ale sníh vydržel jen krátce, snad tento týden bude líp.

Určitě jste, tentokrát v kruhu svých nejbližších, prožili vánoční svátky a přivítali nový rok. Ta nemoc, která lidstvo postihla, jako by všechno změnila. Těžko někdo kromě válečných let prožil něco podobného. Ponořili jsme se do vlastního rozjímání. Asi se nebudu mýlit v odhadu, co všem lidem nyní nejvíce schází. Jelikož člověk je tvor společenský, tak asi nejvíce kultura, ale především vzájemné osobní kontakty, pohledy do očí, objetí i pohlazení. Někdo si řekne, že máme mobily, televizi, ale osobní setkání lidí nic nenahradí. Svět se změnil a nikdy se již nevrátí do původních kolejí. Musíme však dále žít, pracovat, tvořit, učit se. I když všichni spoléháme na zázračnou vakcínu, která snad vyléčí tělo, naše duše zůstane poznamenaná. Lidé, pokud vše chtějí překonat, musí spolupracovat, spojovat se, ne rozdělovat, začít se jinak chovat k sobě, ale i k přírodě, k ovzduší, vodě. Příroda se brání jedinému tvorů na světě, který má rozum a myslí si, že může všechno, ale mýlí se.

Omlouvám se za možná trochu osobní odstavec výše, ale myslím si, že každý z nás o podobných věcech a vztazích také přemýšlí.

Dnešní Zpravodaj je možná ochuzen o události uplynulého měsíce, ale přinese vám v článku starosty zhodnocení roku 2020, který nebyl kromě kultury pro obec vůbec špatný.

Chtěl bych alespoň připomenout, že v prosinci byla u kulturního domu nainstalována mrazicí skříň Mysliveckého sdružení Vanovice-Borotín. Nahradí po stránce hygienické již nevhodný mrazák ve sklepě kulturního domu, který sloužil k uložení zvěře. Jedná se o investici myslivců, kteří na ni získali dotaci.

V předvánočním čase byla provedena oprava motoru u traktoru, který slouží našim pracovníkům při práci v obci. Opravu jsme provedli svépomocí.

Po jednání s vedením Agropolu došlo před koncem roku k částečné očištění polní cesty od Hrabalových směrem na Knínice a dále k zákazu vjezdu traktorů směrem od rybníka k autostrádě. Výhradně bude využívána cesta od mostu podél autostrády. Obec připravuje v případě, že získáme dotaci, opravu poškozeného mostu před rybníkem a po opravě i stanovení režimu při používání této frekventované trasy.

Z kulturních věcí, které jsme v prosinci avizovali, proběhlo v předvečer Štědrého dne tradiční předávání betlémského světla. Dá se říci, že za hojně účasti našich občanů i občanů z Borotína. Poděkování patří skautům, kteří světlo do republiky dovezli, i Luboši Kobylkovi, který jej v naší obci dále šířil. Rovněž, ale už v nouzovém stavu, proběhla v kostele sv. Václava 26. prosince mše svatá, za účasti omezeného počtu návštěvníků.

Plánovaný tradiční novoroční ohňostroj za kulturním domem se již 1. ledna neuskutečnil.

Zastupitelstvo obce se sešlo na svém posledním zasedání v roce 2020 dne 18. prosince. Mezi nejdůležitější body programu patřilo schválení návrhu rozpočtu na rok 2021, tentokrát s deficitem přes 8 milionů Kč. Deficit bude sloužit k pokrytí nákladů na zasíťování pozemků pro novou výstavbu domů mezi oběma našimi obcemi. Kromě zasíťování pozemků z větších investic, podmíněných získáním dotace, předpokládáme již výše uvedenou opravu mostu a rekonstrukci zastřešení kulturního domu.

Dále byl schválen Program rozvoje obce na léta 2021–2025.

Upozorňujeme odběratele, pokud mají zájem o další doručování Zpravodaje, aby zaplatili předplatné ve výši 33,- Kč za rok 2021 a odevzdali vyplněnou přihlášku na **Obecní úřad co nejdříve**

Petr Dvořáček

Usnesení z 25. zasedání zastupitelstva obce Vanovice

Datum konání: 18. 12. 2020

Čas konání: 17:00 hod.

Místo konání: zasedací místnost OÚ Vanovice – sál Záložny

Přítomni: Jiří Bohatec, Bc. Svatopluk Dračka, Petr Dvořáček, Lenka Chalupová, Lukáš Kohoutek, Linda Krejčířiková, Josef Pavlík st., Josef Pavlík ml., Miroslav Příbyl

Omluveni: --

Ověřovatelé: Bc. Svatopluk Dračka, Lenka Chalupová

Zapisovatel: Ing. Marie Zouharová

Program:

1. Kontrola plnění usnesení z 24. zasedání zastupitelstva obce
 2. Zpráva o činnosti výborů
 3. Program rozvoje obce Vanovice na roky 2021 –2025
 4. Návrh rozpočtu obce Vanovice na rok 2021
 5. Rozpočtová opatření č. 19, 20
 6. Pověření k sestavení rozpočtového opatření
 7. Návrh smlouvy o dílo
 8. Různé, závěr
-
- a) Usnesení 1/25: ZO schválilo program jednání 25. zasedání zastupitelstva obce s doplněním bodu programu „Výběr zhotovitele“
 - b) Usnesení 2/25: ZO bere na vědomí plnění usnesení z 24. zasedání zastupitelstva obce, k zápisu nebylo vzneseno žádných námitek
 - c) Usnesení 3/25: ZO bere na vědomí zprávy o činnosti výborů
 - d) Usnesení 4/25: ZO schvaluje Program rozvoje obce Vanovice na roky 2021 – 2025
 - e) Usnesení 5/25: ZO schvaluje rozpočet obce Vanovice na rok 2021
 - f) Usnesení 6/25: ZO bere na vědomí rozpočtová opatření č. 19 a č. 20

- g) Usnesení 7/25: ZO pověřuje starostu obce sestavením a schválením rozpočtového opatření za měsíc prosinec 2020 v neomezené výši na straně příjmů i výdajů
- h) Usnesení 8/25: ZO schvaluje jako zhotovitele akce „Rekonstrukce střechy kulturního domu Vanovice“ firmu Střechy Pospíšil s.r.o., č. p. 68, 680 01 Sudice, IČ 058 50 347
- i) Usnesení 9/25: ZO schvaluje Smlouvu o dílo na akci „Rekonstrukce střechy kulturního domu Vanovice“ firmu Střechy Pospíšil s.r.o., č. p. 68, 680 01 Sudice, IČ 058 50 347 a pověřuje starostu obce podpisem smlouvy
- j) Usnesení 10/25: ZO schvaluje Darovací smlouvu s Diecézní charitou Brno, Oblastní charitou Blansko, Komenského 19, 678 01 Blansko, IČ 449 90 260 a pověřuje starostu obce podpisem smlouvy
- k) Usnesení 11/25: ZO bere na vědomí zprávu starosty obce o stavu probíhajících investičních a neinvestičních akcí v obci za měsíc prosinec 2020
- l) Usnesení 12/25: ZO bere na vědomí zprávu starosty obce z jednání Dobrovolného svazku obcí Technické služby Malá Haná, Sudice 164, 680 01 Sudice, IČ 066 09 627

Fotokronika a komentář k akcím

Betlémské světlo dorazilo i do naší obce

Jednou z mála tradičních akcí, kterou se podařilo v závěru loňského roku zrealizovat, bylo předávání Betlémského světla na dvou stanovištích v našich obcích. Světlo dorazilo z posvátného Betléma za doprovodu skautů do naší vlasti a vlaky bylo rozváženo po hlavních trasách na nádraží. U nás do Letovic. Zde je tradičně převzal pan Luboš Kobyłka a dopravil je do naší obce, kde je šířil do přinesených lampiček a lucerniček. Přijeli i borotínští a zájem byl mimořádný. Děkujeme.

Mrazicí skříň u kulturního domu

Mysliveckému sdružení Vanovice-Borotín se podařilo koncem roku díky dotaci zakoupit moderní mrazicí box, který bude využíván k přechodnému umístění ulovené zvěře v jejich honitbě. Po dohodě s obcí byl nainstalován u kulturního domu ve Vanovicích na nové zpevněné ploše. Nahradí tak mrazák, který byl doposud umístěn ve sklepě KD a nevyhovoval jak hygienicky, tak i prostorově.

Oprava obecního traktoru

Závěr roku byl ve znamení i nepříjemné události na obecní technice. Poškodil se motor pomocníka našich pracovníků při údržbě obce. Traktor byl opraven svépomocí díky šikovnosti jeho obsluhy a je připraven již nyní třeba na zimní údržbu chodníků i některých komunikací.

Čištění účelových komunikací kolem obce

V závěru roku proběhlo na obecním úřadě jednání mezi zástupci obce a vedením Agrospolu Knínice, zaměřené na odstranění nánosů bahna z cest, které využívá Agrospol. Jednalo se zejména o cesty od silnice ke středisku, cesty kolem rybníka k autostrádě a také tzv. „hočiminky“, jinak cesty z Vanovic do Knínic. Další oblastí bylo dořešení situace kolem hlučnosti ventilátorů z nového kravína a vycházejícího zápachu, nyní už až do středu obce. Agrospol zahájil odstraňování bahna ze znečištěné cesty ke Knínicím, přestal vozit hnůj kolem rybníka a jeho vozidla jezdí po cestě od mostu kolem autostrády. Věříme, že dojde i plánované výsadbě vzrostlé zeleně kolem střediska, jak bylo v projektu schváleno. Ventilátory v zimním období nepracují, takže je technickou otázkou, zda se nedají pootočit jinak, aby neměly přímý tah směrem k obci.

Čištění „hočiminky“

Jubilanti v měsíci lednu 2021

Maršál Vladimír	-	Vanovice
Válek Antonín	-	Vanovice
Smékalová Jitka	-	Drválovice

Naším milým oslavencům přejeme hodně zdraví, spokojenosti a ještě mnoho krásných let života.

Upozornění: Pokud si někdo z jubilantů nepřeje zveřejnění svých narozenin, sdělte to s předstihem na Obecním úřadě Vanovice.

Přivítali jsme do řad občánků naší obce:

Marlen Učňová	-	Vanovice
Rozina Čížková	-	Vanovice

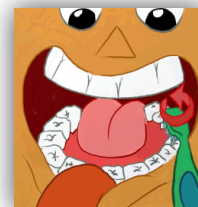
Blahopřejeme rodičům i dětem a do dalších let života přejeme vše nejlepší.

Pohotovostní služby na zubním oddělení

Služba je sloužena od 8.00 do 13.00 hodin

Mimo výše uvedenou dobu je zajištěna služba v Úrazové nemocnici Brno, Ponávka 6, tel. 545 538 111.

Ve všední dny od 18.00 do 24.00 hod, o sobotách, nedělích a svátcích od 8.00 do 20.00 hod.

LEDEN 2021

1. ledna **MUDr. Kubínová Eva** Nemocnice Boskovice, 516 491 263
2. ledna **MUDr. Kulhánková Emilie** Křtiny, Zdrav. Středisko, 516 414 291
3. ledna **MUDr. Kupková Jarmila** Poliklinika Blansko, Sadová 33, 516 488 457
9. ledna **MUDr. Kutlíková T.** Boskovice, Růžové náměstí 2345/12, 602 882 007
10. ledna **MUDr. Loskot Pavel** Svitávka, Hybešova 197, 516 471 210
16. ledna **MUDr. Lukeš Pavel** Boskovice, Smetanova 24, 516 454 046
17. ledna **MUDr. Mikulášková Miroslava** Letovice, Mánesova 468/2, 516 474 488
23. ledna **MUDr. Nečasová Lucie** Blansko, ZŠ TGM, Rodkovského 2, 607 812 963
24. ledna **MUDr. Padalík Karel** Nemocnice Boskovice, 516 491 263
30. ledna **MUDr. Paděrová Miroslava** Šebetov, 117, 516 465 452
31. ledna **MUDr. Paulíčková Jarmila** Černá Hora, Zdrav. Středisko, 725 415

Doporučujeme – před případným **nutným** ošetřením kontaktujte příslušného lékaře v rozpisu. Jelikož platí omezení lékařské služby, jediná jistota je pohotovost v Úrazové nemocnici v Brně.

V této části Zpravodaje bylo zvykem uvádět pozvánky na plánované kulturní a sportovní akce, ale z důvodu vyhlášených opatření je veškerá tato činnost zakázána.

V další části Zpravodaje přinášíme zhodnocení práce a života v obci za uplynulý rok a také to, co jsem Vám slíbil posledně - historii větrných mlýnků v našich obcích.

Zhodnocení roku 2020

Vážení spoluobčané,

v tomto článku chci krátce zhodnotit rok 2020. V loňském roce se v obci i přes všemožná omezení udělala spousta práce a uskutečnily se různé akce.

Oprava sálu Záložny započala již v prosinci 2019 kompletní opravou štukové výzdoby. Obnova omítek, nová elektroinstalace na sále a na půdě, výmalby opravených prostor, konstrukce a montáž krycích opon, osvětlení jeviště a ozvučení sálu - to byly práce,

kteře byly dokončeny do června 2020. Celkové náklady opravy sálu činily cca 390 000,- Kč.

V průběhu prázdnin pan Novotný z Brna zřepasoval a naladil klavír za cenu 12 000,- Kč.

V červenci 2020 byla k restaurování odvezena malovaná opona, která je dílem malíře Otakara Kubína. Koncem listopadu 2020 byla zrestaurovaná opona přivezena zpět do Vanovic a je nainstalována v sále Záložny. Tím byla kompletně dokončena rekonstrukce sálu. Na restaurování opony přispěl částkou 100 000,- Kč Jihomoravský kraj. Restaurování a instalace malované opony stála cca 330 000,- Kč.

V jarních měsících byla na hřbitově nainstalována dvě solární svítidla, další dvě jsou umístěna na cestě do Drválovic. Na podzim došlo k rozšíření veřejného osvětlení o jedno svítidlo u zastávky v Drválovicích a o dvě svítidla ve Vanovicích.

Vzhledem ke špatnému stavu vodovodního potrubí na hřbitově jsme přistoupili k vybudování nového rozvodu vody. Práce byly provedeny zaměstnanci obce; snad již bude dodávka užitkové vody na zalévání bez problémů.

V červenci 2020 započala čtyři roky připravovaná oprava dolního rybníka. Celkem vyšlo i počasí, a to hlavně na práce při odbahnění. Byla vybudována kompletně nová hráz s vypouštěcím zařízením, bezpečnostním přelivem a skluzem. Konstrukce starého stavidla je umístěna na hrázi jako památka na kvalitní práci našich předků - vydrželo 100 let. V listopadu 2020 proběhla kolaudace hotového díla. Celková cena obnovy rybníka je 2,4 milionu Kč, částkou 1,5 milionu Kč přispělo Ministerstvo zemědělství z dotačního programu.

Další velice nákladnou akcí bylo rozšíření a rekonstrukce vodovodu a kanalizace v Drválovicích, kde vzhledem k tvrdému podloží a pracím ve vozovce byla konečná cena díla 2,8 milionu Kč.

Do jídelny ZŠ a MŠ byla pro dodržení hygienických podmínek zakoupena myčka nádobí a v budově školy došlo o prázdninách k výměně starých ocelových radiátorů, které již prorezavěly. V rámci opatření proti šíření koronaviru byly pro desinfekci tříd pořízeny dva přenosné germicidní zářiče.

V kulturním domě bylo nově obloženo popraskané vstupní schodiště a za skladem položena zámková dlažba pro kontejnery na tříděný odpad a lednici.

Od června 2020 nás trápily přívalové deště, které způsobily značné škody na obecním majetku, konkrétně na místních komunikacích, polních cestách, hřištích (víceúčelové hřiště bylo před přívalovým deštěm z více jak poloviny vyčištěno) a budově KD. Na obě hřiště přívalová voda přinesla velkou část orné půdy z Rozpadlé. Proto jsme prováděli

postupně různá protiopatření a úpravy terénu, čištění příkop a propustků, údržbu a budování srážek z polních cest, záchytné kanály. Na této erozi půdy má velký podíl zemědělské hospodaření na Rozpadlé. Na poškození víceúčelového hřiště byla uplatněna škodní událost z pojištění majetku obce. Pro dokončení vyčištění víceúčelového hřiště byla zakoupena nová tlaková myčka v hodnotě 15 000,- Kč. Čištění provedli zaměstnanci obce a sportovci.

V obecních lesích po celý rok 2020 probíhala kalamitní kůrovcová těžba – vytěženo bylo cca 2000 m³ dřeva.

Na setkání s drválovickými občany se podařilo projednat návrh úprav návsi, který je zadán projektové kanceláři k vypracování studie provedení.

Ve Vanovicích byl v březnu 2020 pokácen mohutný pajasan žláznatý, z jehož kmene řezbář pan Radim Sibera vyřezal sochu svatého Floriána, která dnes vévodí prostoru před hasičskou zbrojnicí. Na zbytek pařezu byla umístěna dřevěná lavička, kterou zhotovil pan Hladil.

V kulturní a sportovní oblasti byl skoro celý rok 2020 poznamenán pandemií Covid 19. Na Nový rok jsme se setkali za kulturním domem při novoročním ohňostroji, v únoru se ještě uskutečnil obecní ples, proběhla dvě divadelní představení a v březnu přišla velká protipandemická omezení. V letních měsících byla omezení uvolněna, a tak se uskutečnila řada koncertů v evangelickém kostele, opékání makrel za KD, sportovní odpoledne. I přes různá omezení se v areálu kulturního domu uskutečnily čtyři svatby. V opraveném sále Záložny jsme v září přivítali naše nové občánky.

Na podzim došlo opět ke zpřísnění omezení, proto již do konce roku nebylo možné uskutečnit žádné vánoční akce.

Na závěr chci poděkovat všem, kdo se podíleli na těchto akcích.

Do roku 2021 vám přeji hlavně hodně zdraví, psychické a fyzické odolnosti, hodně štěstí a osobních i pracovních úspěchů.

Josef Pavlík – starosta

Větrné mlýny v Drválovicích a Vanovicích

Nedávno se mně dostala do rukou barevná perokresba od Ladislava Tajovského z roku 1983, s drválovickým větrným mlýnem. Už z jeho dřívějšího vyprávění jsem věděl, že jej maloval podle nějaké dobové fotografie.

Začal jsem tedy pátrat v obecní kronice i na internetu. Rovněž mně utkvělo v paměti jeho vyprávění, že na horním konci Vanovic stával také větrný mlýnek a dodnes se u Chlupových říká „U mlénských“. Ale Ladislav Tajovský si jej už nepamatoval.

Podkladem pro moje vyprávění je pojednání o větrných mlýnech od pana Jiřího Pokorného ze Světlé a také brožurka Václava Buriana Větrné mlýny na Moravě a ve Slezsku z roku 1965.

Na Malé Hané stály v 19. a ve 20. století větrné mlýny v Drválovicích, Knínicích, Světlé a Vanovicích. Zaměřím se jen na ty dva naše.

Drválovice

O větrném mlýně v Drválovicích máme nejméně konkrétních informací. V Burianově soupisu má lokalita číslo 104. Autor zde stručně uvádí, že šlo o mlýn holandského typu u č. p. 13, stojící na parcele č. 57 a zdivo má hrázděné. Větrný mlýn stál jihozápadně od Drválovic v lokalitě Za bránou, východně od současného vodojemu Na stráži.

Nejstarší zprávy o tomto mlýně nás zavádí až do devadesátých let 19. století. V roce 1895 se v Praze v Královské oboře konala na výstavišti Národopisná výstava Československá. Rozsáhlé výstavě předcházela řada regionálních přípravných výstavek, z nichž jedna z prvních se konala v roce 1892 v Boskovicích. V národopisné části byly mimo jiných předmětů vystaveny modely venkovských staveb ze Sebranic č. p. 36 a z Knínic u Boskovic č. p. 4 (u obou domů stál tzv. žundr/žondr); pro výstavu byl vyhotoven i model větrného mlýna od Drválovic. Tato jedinečná zpráva nám dokumentuje, že mlýn již v této době stál a představoval jistě zajímavou regionální stavbu, hodnou k prezentaci širší veřejnosti.

Jedinou dosud známou fotografií objektu mlýna je pohlednice Vanovic pocházející z fotoateliéru Čermák z Boskovic. Pohlednice prošla poštou v roce 1923 a v popředí zachycuje především obec Drválovice se stavbou větrného mlýna (v pozadí Vanovice s evangelickým chrámem). Objekt je velmi podobný tomu, který je podrobněji dokumentován v nedaleké Světlé. Jde o dřevěnou stavbu osmiboké mlýnice, na které je posazena osmiboká jehlanová otáčivá střecha. Tedy stavba naprosto shodná s větrným mlýnem ve Světlé. Ovšem co ji odlišuje od světelského mlýna, je typ větrného kola – má podobu kola s šestnácti rameny, po obvodu i ve středu spojenými táhly pro větší pevnost.

Je známo, že existovala ještě jedna fotografie větrného mlýna, kterou měl zapůjčenou vanovický malíř Ladislav Tajovský, jenž podle ní v roce 1983 nakreslil tehdy již neexistující větrný mlýn z Drválovic. Jeho výtvarná tvorba mimo různých karikatur zachycuje venkovské prostředí Vanovic a blízkého okolí, které kreslil často podle dobových fotografií, někdy s trochou fantazie, čímž opouštěl ve své tvorbě realistické zachycení ztvárňovaných situací. I když na obraze reálnou situaci poněkud umělecky upravil – dřevěnou stavbu mlýnice nakreslil jako válec, je zde celkem realisticky zachycené větrné kolo s několika rameny zpevněné po obvodu i blíže středu výztužemi, v nichž jsou zasazeny jakési plachty. Tvar a velikost dveří a oken do mlýnice zde opět značně koresponduje se známou podobou větrného mlýna ve Světlé.

V Burianově zprávě o konstrukci je uvedeno, že mlýn má hrázděnou konstrukci, kterou na známých obrázcích mlýna nevidíme. Někteří pamětníci si však matně vybavují, že ve mlýně byly zděné stěny. Vysvětlení oné hrázděné konstrukce by se tak nabízelo, kdyby část dřevěné kostry mlýnice byla zazděna ve vnitřní zděné části – snad šalandě. Tímto ovšem končí současné poznání konstrukce unikátní stavby větrného mlýna v Drválovicích.

O majitelích mlýna i o jeho zániku jsou informace velmi kusé. Existuje práce pana Špinara z počátku 50. let 20. století, věnující se paleontologickým nalezištím v severní části Boskovické brázdy, kde lokalizuje jednu nálezovou situaci u Drválovic následovně: *Leží u starého větrného mlýna, který náleží p. Ptáčkoví*. Podle informací od pamětníků z Vanovic byl posledním majitelem mlýna jistý Mifka z Vanovic, který jej i zboural během 2. poloviny 20. století.

Drválovický větrný mlýn. Kombinovaná technika perokresby a akvarelu od Ladislava Tajovského, **1983**.

Výřez z pohlednice Vanovic, prošlé poštou roku **1923**, zachycuje větrný mlýn v Drválovicích.

Pohled na Vanovice z r. **1933** od pana Dufky

Vanovice

V Burianově soupisu větrných mlýnů má lokalita číslo 598. Mlýn lokalizuje severozápadně od Vanovic, po pravé straně od silnice do Drválovic. Polohu mlýna určil V. Burian na základě mapy Boskovického soudního okresu, uveřejněné v příloze Vlastivědy moravské. Existence větrného mlýna v této lokalitě však nebyla soudobým výzkumem věrohodně potvrzena, i když se vypráví, že severozápadně od Vanovic v lokalitě Na Stádlech snad původně větrný mlýn stál (to by odpovídalo poloze zaznačené v mapě soudního okresu Boskovice). V kronice obce Vanovice od Jiřího Chmelaře jsem objevil u domu č. p. 95 informaci, že zde byl roku 1818 postaven větrný mlýn. Prvním majitelem byl Adam Veit. Nemovitost č. p. 95 po něm vlastnil Nechuta Jan a po něm od roku 1910 Polák František. Po roce 1938 jej vlastnil Sedlák František. Kdy byl mlýn zrušen, není známo. Některé jeho části však byly přeneseny na opačný východní okraj obce – do zahrady domu č. p. 101. Muselo to však být před rokem 1924, protože v tomto roce byl udělen živnostenský list na šrotování Tomáši Polákovi z č. p. 101.

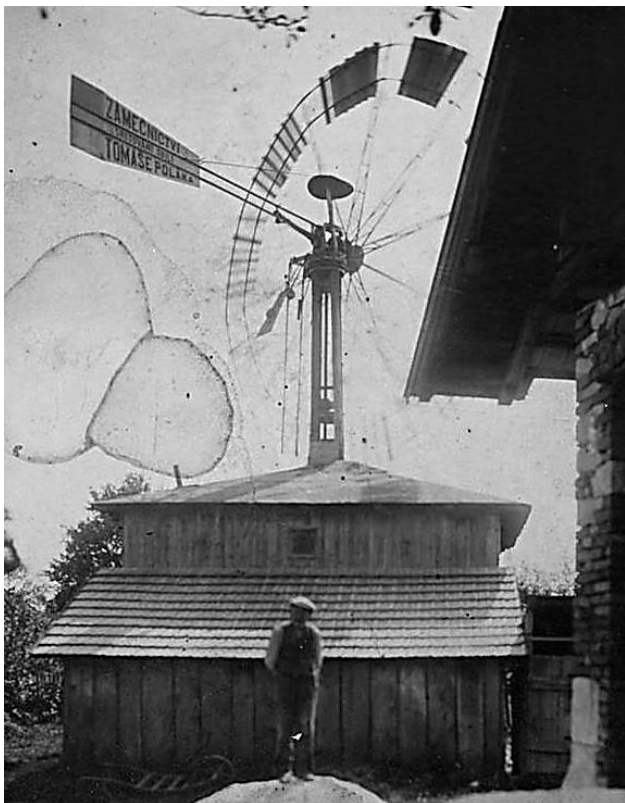
Následující popis větrného mlýna ve Vanovicích se již zaměřuje na onu druhou mladší polohu, která je výzkumy s jistotou doložena. Zde měl větrný mlýn samostatnou stavební parcelu č. 189. Stavba větrného mlýna byla jednopatrová dřevěná o půdorysu 6×6 m, k níž ze strany od potoka byla přistavěna zděná přízemní zámečnická dílna o půdorysu 6×3 m. Stála na pískovcových kamenech. Z opačné strany byla přistavěna menší dřevěná kůlna. Obě přístavby byly kryty pultovou střechou a zastřešeny tvrdou taškou. Nad mlýnicí byla střecha stanová, krytá opět jen lepenkou, v jejímž vrcholu byla upevněna konstrukce stožáru s natáčecí hlavou větrného kola. Větrné kolo o průměru 8 m bylo vyrobeno samotným majitelem mlýna (a bylo značně podobné konstrukci Halladayovy turbíny a kolu větrného mlýna v Drválovicích). Kolo s deseti kovovými rameny trojúhelníkové konstrukce mělo po obvodu umístěny úzké žaluziové lopatky, které ovšem nešlo nijak natáčet. Regulaci otáček větrného kola zřejmě zajišťoval nějaký brzdící mechanismus, ovládaný gravitační brzdou. Na fotografii je patrná pod směrovým kormidlem klapka, která se mohla v závislosti na sílícím větru zvedat a pomocí táhlového mechanismu brzdit otáčky větrného kola, případně se slábnoucím větrem svou vahou klesala dolů a kolo odbrzdovávalo. Lze samozřejmě předpokládat, že větrné kolo bylo opatřeno ještě dalším mechanismem brzdy, kterým bylo zajištěno v době klidu, tedy když se nemlelo. Větrné kolo bylo opatřeno směrovým kormidlem, na němž byl nápis firmy *ZÁMEČNICTVÍ TOMÁŠE POLÁKA*, menším písmem pak *ŠROTOVÁNÍ OBILÍ*.

Šrotovník měl v patře dvě mlýnská složení s násypkami (obě složení měla pískovcové kameny o průměru 34 coulů a sloužila ke šrotování), odkud sešrotované obilí padalo spádovými trubkami do přízemí; na konci hranatých spádových trubek byl řemínek k uchycení pytlů. Ke zvedání kamenů při jejich křesání sloužily dřevěné šibenice. Obě složení byla určena ke šrotování. Jedno složení bylo poháněno od větrné turbíny, druhé poháněl elektromotor o výkonu 7,5 kW. Mlýn byl připojen k elektrické síti a elektromotor rovněž hnal stroje v zámečnické dílně. Obilí se muselo dopravovat do patra ručně a za den bylo možné sešrotovat až 18 q obilí. Mlýnice byla v přízemí i v patře velmi prostorná a umožňovala skladovat 30 q obilí v pytlích.

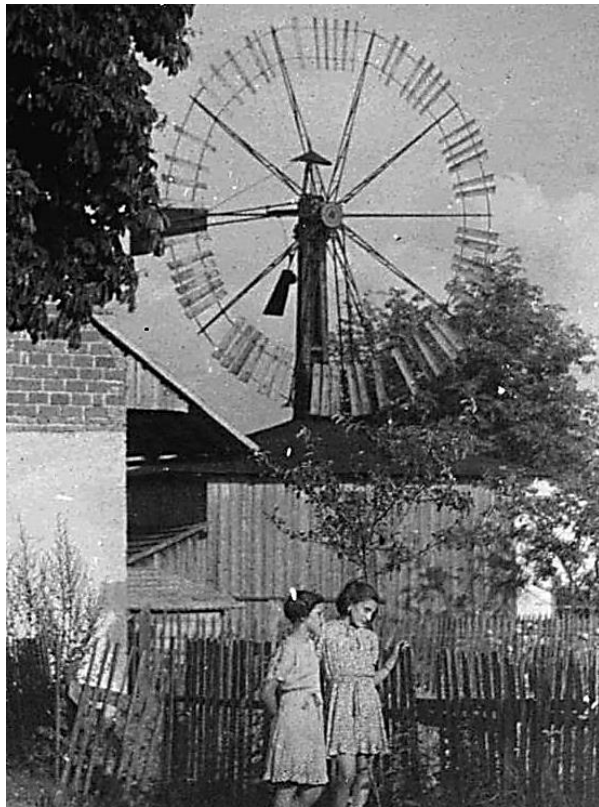
Majitelem a stavitelem větrného mlýna byl Tomáš Polák z Vanovic č. p. 101, který ve mlýně pracoval sám. Byl povoláním zámečník (vyráběl např. z tlustých stěn kotlů různé šroubové matice), k čemuž přidružil i šrotování obilí pro krmné účely. Živnostenský list na šrotování mu byl udělen 12. ledna 1924 a jako jediný malohanácký větrný mlynář byl sdružen ve Společenstvu mlynářů politického okresu boskovického. Ke svému otci se roku 1938 připojil i jeho syn František Polák. Dle dotazníku mlynářského ústředí mělo větrné kolo v roce 1938 poruchu, přetrvávající i v roce 1940, a stálo. Koncem roku 1941 byl mlýn uzavřen a zaplombován. Po válce byl provoz ve mlýně obnoven, ovšem se znárodněním soukromých podniků tento drobný vesnický provoz zcela zanikl.

Dnes se z větrného mlýna dochoval jen zbytek svíslé hnačí hřídele, která měla průměr 7,9 cm a byla zhotovena z plné ocelové kulatiny. Ostatní železné konstrukce větrného kola byly různě použity do základů kůlny objektu č. p. 101 ve Vanovicích jako železná výztuž základů.

Z mlýnských kamenů se dochovaly dva, a dnes slouží jako dekorace na zahradě domu č. p. 177 ve Vanovicích a dvoře domu č. p. 101.

Šrotovník ve Vanovicích Tomáše Poláka, druhá polovina 20. let 20. Století. Na větrném kormidle je nápis firmy Zámečnictví Tomáše Poláka

Jiný pohled na šrotovník ve Vanovicích, před polovinou 20. století.

Mlýnský kámen z vanovického šrotovníku jako dekorace na zahradě domu č. p. 177 ve Vanovicích.

Petr Dvořáček

Už 21. rokem přináší koledníci Charity Blansko požehnání vašich domovů při tříkrálovém koledování. Protiepidemický systém – PES však v 5. stupni nedovoluje klasické koledování. Proto Tři králové k vám budou přicházet online prostřednictvím webových stránek Charity Blansko www.blansko.charita.cz a Facebooku [charitablansko](https://www.facebook.com/charitablansko), kde vedle aktuálních informací o sbírce najdete videa, soutěž pro koledníky nebo pozdravy od známých osobností. A také informace o tom, jak můžete Tříkrálovou sbírku podpořit online.

V naší obci budou také umístěny pokladničky, do kterých můžete přispět do Tříkrálové sbírky přímo. O jejich umístění vás budeme ještě informovat.

U pokladničky si můžete vyzvednout požehnanou křídu, abyste si na dveře mohli napsat tradiční tříkrálové požehnání vašeho domova.

Charita Blansko děkuje za vaši podporu, díky vám může tradice tříkrálového koledování pokračovat.

Zpravodaj Vanovic-Drvalovic vydává Obecní úřad ve Vanovicích. Cena Zpravodaje je 3,- Kč.

Příspěvky můžete zasílat na e-mailovou adresu : vanovice@vanovice.cz